

PROGRAM Z EDUKACJI PLASTYCZNEJ „ W KRAINIE KOLORÓW”

WPROWADZENIE

Głównym celem wychowania dziecka w wieku przedszkolnym jest kształtowanie jego osobowości. Powinno się ono dokonywać i przejawiać we wszelkich możliwych formach aktywności, wtedy bowiem uzewnętrzniają się jego emocje i przeżycia. Jedną z najprzyjemniejszych i najchętniej podejmowanych przez dzieci form aktywności jest działalność plastyczna. Pozostawia ona na długo efekt działania w postaci obrazu, rzeźby, czegoś, co widać, co można dotknąć, pokazać lub komuś podarować. Tworząc, dziecko doznaje jednocześnie różnych wrażeń wywołanych samym tematem, barwami, różnorodnością materiału, kształtów i form. Aby dziecko chętnie podejmowało działania plastyczne, powinno się je do tego odpowiednio zachęcać poprzez stwarzanie ku temu odpowiednich warunków, takich gdzie samo stanie się twórcą. Pozytywne przeżycia dopingują do działania, uaktywniają wszystkie funkcje twórcze, które są nieograniczone, a jednocześnie w sposób nieprzymuszony wzbogacają jego doświadczenia plastyczne, zachęcają do twórczych poszukiwań i niekonwencjonalnych rozwiązań.

Wszystkim ludziom, a szczególnie dzieciom dana jest z natury skłonność do twórczego wypowiedzania się za pomocą form i barw. Poprzez sztukę dziecko opowiada jak pojmuje i odbiera otoczenie. Jego dzieło jest dokumentem burzliwego rozwoju, obrazem życia uczuciowego. Począwszy od przedszkola należy zdawać sobie sprawę, z tego, co może dać dziecku kontakt ze sztuką. Jakie wartości zostaną przekazane podczas spostrzegania, przeżywania, przyswajania i tworzenia. Sztuka jest środkiem wychowania, ponieważ kształtuje postawy człowieka, ale jest również środkiem nauczania, gdyż wzbogaca zasób wiedzy i mechanizmy poznawcze.

Aby zajęcia plastyczne spełniały swoją rolę niezbędne jest zapewnienie dziecku atmosfery ciepła i życzliwej aprobaty, całkowicie wykluczającej pośpiech, zniecierpliwienie, złośliwą krytykę i sugestywność a zapewniającej spokój i poczucie wolności. Bez tego nie może zaistnieć prawdziwe porozumienie między dorosłymi a dziećmi.

Doceniając wartości twórczej aktywności i obserwując rozwój twórczości artystycznej dzieci przedszkolnych, ich pierwsze sukcesy i osiągnięcia, zdecydowałam się opracować program plastyczny, który uwzględnia potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci. Realizacja programu z pewnością przyczyni się do ogólnego rozwoju dziecka, umożliwi mu aktywne poznawanie świata zgodnie z jego potrzebami, zainteresowaniami, zdolnościami i dążeniami poprzez zabawy plastyczne uwzględniające kreatywność, indywidualizm, swobodną ekspresję oraz różnorodność technik plastycznych.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

- Program napisany jest w oparciu o aktualną podstawę programową wychowania przedszkolnego zatwierdzoną przez MEN
- Program kierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym

PRZYKŁAD DOBRZYCH PRAKTYK

- Program zakłada rozwijanie aktywności poznawczej dziecka przez organizowanie warunków do prowadzenia działań plastycznych, rozwijania zainteresowań poznawczych, do czerpania radości w odkrywaniu nowego.
- Działania plastyczne powinny być tak organizowane, aby były ciekawe, pobudzały dziecko do myślenia, poszukiwania, a przede wszystkim do działania.

Jego realizacja umożliwia każdemu dziecku poszerzyć i pogłębić wiadomości zgodnie z indywidualnymi możliwościami, przy wykorzystaniu różnorodnych środków, form i metod pracy.

- Program posiada jasno sprecyzowane cele, które będą osiągnięte przez odpowiednio dobrane metody i formy pracy z dzieckiem. Zawiera również propozycje tematów zajęć plastycznych oraz możliwych do wykorzystania technik.
- Program zakłada udział dzieci w konkursach plastycznych organizowanych w placówce oraz przez instytucje lokalne.
- Program realizowany będzie w terminie październik 2017- czerwiec 2018 r.
- Program ma charakter otwarty, można go modyfikować i dostosować do możliwości i potrzeb dzieci oraz treści programowych zawartych w programach nauczania

Cel główny programu:

- rozwijanie zainteresowań , uzdolnień artystycznych oraz wrodzonych możliwości twórczych dzieci w toku różnorodnych działań plastycznych.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie sprawności manualnych dziecka,
- wyzwalanie kreatywnej postawy dziecka,
- uwrażliwienie na piękno różnorodnych zjawisk, zarówno przyrodniczych jak i społecznych,
- dostrzeganie form oraz bogactwa barw w naturze,
- rozwijanie wyobraźni, twórczej postawy oraz ekspresji plastycznej dziecka;
- rozwijanie umiejętności posługiwania się różnorodnymi technikami plastycznymi;
- budzenie poczucia odpowiedzialności i satysfakcji z wykonanej pracy;
- rozwijanie wyobraźni dziecka poprzez kontakt z wytworami sztuki (reprodukcje dzieł uznanych artystów, oglądanie wystaw miejscowych artystów, udział w sianoplotach);
- tworzenie warunków do samodzielnie podejmowanej działalności twórczej,
- odkrywanie własnych możliwości twórczych i kształtowanie twórczej postawy,
- wspieranie aktywności plastycznej poprzez wyposażenie dzieci w różne środki wyrazu,

PRZYKŁAD DOBRYCH PRAKTYK

- zapewnienie możliwości swobody w działaniu i doboru materiału,
- wdrażanie do doprowadzenia pracy do końca
- zapoznanie z różnymi technikami plastycznymi,
- opanowanie umiejętności operowania prostymi narzędziami,
- przygotowanie dziecka do roli przyszłego odbiorcy sztuki i świadomego uczestnika życia kulturalnego,
- kształtowanie współpracy w grupie i pomagania sobie nawzajem
- rozbudzanie inspiracji plastycznej poprzez muzykę

Metody:

- działania praktycznego,
- doświadczeń i eksperymentowania (np. mieszanie barw),
- pokazu i obserwacji,
- objaśnienie i instrukcja,

Formy realizacji:

- praca indywidualna,
- praca w grupach,
- praca zespołowa

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH CELÓW

Dziecko:

- q. jest aktywne, chętnie podejmuje działania, tworzy i wyraża siebie;
- q. wyraża swoje przeżycia i wiedzę za pomocą różnych środków wyrazu;
- q. zna różne techniki plastyczne;
- q. jest samodzielne i wytrwałe;
- q. jest pomysłowe i oryginalne;
- q. jest pełne inicjatywy i inwencji;

PRZYKŁAD DOBRZYCH PRAKTYK

- q. stosuje wiele kolorów i kształtów;
- q. prawidłowo posługuje się różnymi przyborami plastycznymi;
- q. pracuje z ochotą i radością;
- q. ogląda, dostrzega i analizuje różne zjawiska, odtwarza je w pracach rysunkowych i malarskich;
- q. ogląda, dostrzega i analizuje dzieła plastyczne
- q. rozwija zainteresowania sztuką
- q. starannie wykonuje pracę, troszczy się o jej jakość
- q. zna właściwości niektórych materiałów plastycznych (papieru, farby, kredek)

TERMIN REALIZACJI	PROPOZYCJE TEMATÓW I TECHNIK DO WYKORZYSTANIA
PAŹDZIERNIK	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Jesienne drzewo”- stemplowanie liśćmi pokrytymi farbą. 2. „Jesienny bukiet”-odciskanie faktury liści na powierzchni papieru- (metoda frotage). 3. „Jesienny krajobraz”- collage z użyciem materiału przyrodniczego. Przygotowanie tła wg własnej inicjatywy, a następnie przyklejanie materiału przyrodniczego. 4. Stroik z dyni- wykonanie dekoracji z liści, mchu, traw, jesiennych kwiatów, zbóż, jarzębiny, kory, i.t.p. 5. Wesola dynia- wykonanie dekoracji z dyni na Halloween, ozdabianie nimi przedszkola. 6. Kolorowe owoce- wydzieranka, wyklejanie konturu owoców plasteliną bądź malowanie farbą plakatową. 7. Wykonywanie prac plastycznych o tematyce jesiennej przy użyciu stempli z warzyw lub owoców.
LISTOPAD	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jeż- wyklejanie sylwety zwierzaka dowolnymi nasionami. 2. „Malownicza przyroda” – przybliżenie wybranych dzieł sztuki (reprodukcje) przedstawiających malarstwo krajobrazowe. 3. Deszczowy dzień – malowanie na wilgotnej kartce farbami plakatowymi- technika mokre na mokrym. 4. Kropla deszczu- wypełnianie konturu za pomocą korka lub gąbki maczanej w farbie plakatowej. 5. „Zabawy kolorami”– zabawy w mieszanie barw. Określanie barw podstawowych i pochodnych.

	<p>6. Nietoperz- wykonanie pracy z rolki po papierze. Ozdobienie przedszkola pracami z okazji Andrzejek.</p>
GRUDZIEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Górnik- rysowanie węglem na gazecie czarno- białej podklejonej na brystol. 2. Bombeczki jak z bajeczki - ozdabianie styropianowej bombki wg własnej inwencji ogólnodostępnymi materiałami. 3. Kolorowy łańcuch- praca zespołowa, tworzenie łańcucha z wykorzystaniem np. kolorowych pasków papieru lub kolorowych słomek do picia i bibuły. 4. Świąteczne pierniki- pieczenie i ozdabianie pierników- grupy młodsze mogą ozdabiać pierniki wykonane z masy solnej. 5. Malowanie farbami plakatomymi z dodatkiem olejków zapachowych, Tematyka prac dowolna. Proponuję przy malowaniu np. choinki dodać olejku o zapachu świerku. Do prac o tematyce świątecznej można użyć olejku waniliowego, pomarańczowego, cynamonowego.
STYCZEŃ	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Bajkowy obraz” rysowanie pastelami na papierze ściernym. 2. „Kopciuszek na balu”, Wycinanka tekstylna inspirowana fragmentem bajki opisującym strój balowy Kopciuszka: – oglądanie kolekcje sukien w gazetach – ukazanie wzornictwa przemysłowego, – wycinanie z materiału tekstylnego części ubioru, resztę dorysowujemy. 3. Prezent dla babci i dziadka- wykonanie upominków wg pomysłu nauczycieli pracujących w grupach, np. ozdabianie makaronowych koralik mazakami. 4. Lodowa kraina- malowanie białą farbą na ciemnej kartce.
LUTY	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znane i podziwiane- oglądanie reprodukcji przedstawiających znane budowle na świecie- projektowanie własnej budowli z figur geometrycznych wyciętych z kolorowego papieru 2. Śniegowe rzeźby- tworzenie rzeźb ze śniegu. Tematyka prac dowolna. 3. Karmniki -praca w małych zespołach techniką collage. Projektowanie i wykonywanie modeli karmnika wg własnej pomysłowości na dużych kartonach ,wykorzystanie różnych materiałów: papier kolorowy, tkanina, włóczki, guziki, plastikowe nakrętki, wata itp.
MARZEC	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Wielkanocne niespodzianki” Wykonanie ozdób, stroików, kartek różnymi technikami używając różnych materiałów (rafia, piórka, kartony, patyczki, sizal itp.) na kiermasz wielkanocny. 2. Pisanki- jajka malowane” Wykonanie formy przestrzennej z masy papierowej z użyciem balonów. 3. „Koszyczek Wielkanocny” – wydzieranka. 4. Oglądanie pomników i budowli o charakterystycznej architekturze znajdujących się w naszym mieście. 5. Zwiastuny wiosny-

<p>KWIECIEŃ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Wiosenna mozaika”- układanie na podkładzie z plasteliny mozaiki z materiału przyrodniczego lub różnego typu nasion- można wykorzystać technikę zwaną mandala - wyszukiwanie mandali w otoczeniu (architekturze, przyrodzie). 2. Odlewy z gipsu - Do wykonania odlewów gipsowych potrzebny jest gips (może być budowlany) i najlepiej foremki silikonowe o różnych kształtach. Gips mieszamy z wodą do konsystencji gęstej śmietany. Masa powinna być gładka pozbawiona grudek. Do przygotowanej formy wlewamy gips. Po około 10-15 minutach wyjmujemy odlew z formy. Pozostawiamy prace do dokładnego wyschnięcia. Po kilku dniach, kiedy odlew jest suchy i lekki, przystępujemy do malowania. Możemy malować je plakatówkami. Pracę możemy utrwalić bezbarwnym lakierem. 3. W wiejskiej zagrodzie- lepienie zwierząt z masy solnej, nazywanie wytworów swojej pracy, malowanie po wyschnięciu, wybieranie odpowiedniego koloru farb. 4. Wiosenne kwiaty – malowanie na podkładzie z kaszy manny. Kartkę grubego papieru smarujemy bardzo dokładnie klejem roślinnym, po czym szybko posypujemy ją kaszą manną. Nadmiar po kilku minutach zsypujemy z kartki. Po zaschnięciu malujemy na tym podkładzie farbami plakatowymi lub akwarelami.
<p>MAJ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jesteśmy Polką i Polakiem- wyklejanie konturu flagi lub godła kulkami bibuły. 2. Muzyka pędzlem malowana- tworzenie różnorodnych kompozycji inspirowanych muzyką- poznawanie znaczenia doboru barw przy wyrażaniu nastroju. 3. Upominek dla Mamy i Taty- wykonanie upominków wg pomysłu nauczycieli pracujących w grupach. 4. Tulipan i żabka- wykonanie pracy przy użyciu techniki origami. 5. „Kolorowe motyle”, dekalcomania z kleksa- Na kartkę z bloku rysunkowego lub technicznego wylewamy niewielką ilość tuszu lub farby. Składamy kartkę na poł po czym kartki rozkładamy. Plama z tuszu powinna się rozprzestrzeniać, tworząc dwa symetryczne wzory. Po wyschnięciu można wzbogacić pracę, domalowując lub doklejając dowolne elementy. 6. Wizyta w pracowni artystycznej lub spotkanie z lokalnym artystą (np. malarzem) w przedszkolu.
<p>CZERWIEC</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Malarski plener” -malowanie otoczenia przyrodniczego w bezpośredniej obserwacji, poznanie pojęć: sztaluga, paleta, malarz. 2. „Niebo i obłoki” Tworzenie waloru barwy przez dodawanie bieli: – tworzenie pracy z wykorzystaniem tylko jednej barwy w kilku odcieniach; – wyróżnianie i nazywanie barw zimnych. 3. „Szkatułka na wakacyjne skarby” wykonanie przestrzennej formy użytkowej z materiałów z recydingu. 4. Świat widziany oczami dziecka- rysowanie kredkami pastelowymi.

Bibliografia

- q. Folejewska R., Zarzycka I., *Spróbujmy inaczej. Metody aktywizujące w wychowaniu przedszkolnym*, WSiP 2005
- q. Daszyńska M., *Malarskie techniki dekoracyjne*, WSiP 1992
- q. Dziamska D., *Kropki, kreski, owale, wiązki*, WSiP 2004
- q. Jąder M., *Techniki plastyczne rozwijające wyobraźnię*, Impuls 2005
- q. Kalbarczyk A., *Zabawy ze sztuką*, Impuls 2005

OPRACOWAŁA DO REALIZACJI : IWONA SOBCZAK